

Naam: W.S. Karperien
Datum: 17 januari 2020
Team/teamonderdeel: BV Control en Audit/*
Telefoonnummer:

Collegevoorstel

Onderwerp	Afhandeling motie 14 Trap-op-trap af van het gemeentefonds
Advies Is er een uiterste behandeldatum?	Bespreekstuk
Hoofdpoging	Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder	A.L. Langius
Openbaar	Openbaar
Raadsvoorstel of raadsbrief	Raadsbrief

Toelichting voor de openbare besluitenlijst:

Op 17 december 2019 heeft de gemeenteraad de motie Trap-op-trap af van het gemeentefonds aangenomen. Met de motie draagt de gemeenteraad het college van B&W op het Rijk te verzoeken de bijdrage aan het gemeentefonds in overeenstemming te brengen met de maatschappelijke opgaven en de opgave in het sociaal domein in het bijzonder. Ook wordt verzocht om de trap-op-trap-af systematiek van het gemeentefonds te herzien, zodat minder grote en minder frequente schommelingen optreden. Het college geeft uitvoering aan de motie door een brief naar het Rijk te sturen, met daarin verwoord het verzoek van de raad.

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van de motie Trap-op-trap af van het gemeentefonds.
2. Kennis te nemen van de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer, met daarin het kabinetsstandpunt over de trap-op-trap-af systematiek:
 - a. Nu geen wijziging, omdat het een bestuurlijke afspraak is met gemeenten.
 - b. De huidige systematiek te evalueren en besluitvorming over te laten aan een nieuw kabinet.
3. De motie uit te voeren door een brief te sturen aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
4. Een afschrift van de brief te sturen aan de leden van de vaste Kamercommissies voor BZK en Financiën.
5. De raad met een raadsbrief te informeren over de uitvoering van de motie.
6. Met versturen van de brief en raadsbrief de motie als afgehandeld te beschouwen.

Inleiding

De raad heeft op 17 december 2019 de motie Trap-op-trap af van het gemeentefonds aangenomen. Hierin wordt het college verzocht om:

1. Het Rijk te verzoeken de bijdrage aan het gemeentefonds in overeenstemming te brengen met de verwachtingen en afspraken van begin 2018 en met de maatschappelijke opgaven waarvoor gemeenten staan.
2. Het Rijk te verzoeken om het trap-op-en-trap-af systeem te herzien en zodanig aan te passen dat minder grote en minder frequente schommelingen zullen optreden in de algemene uitkering vanuit het gemeentefonds.
3. Het Rijk te verzoeken om de bijdrage uit het gemeentefonds voor het sociaal domein in

overeenstemming te brengen met de uitgaven in het sociaal domein.

De motie van de raad staat niet alleen. Recentelijk hebben diverse gemeenten het Rijk een brief gestuurd, met daarin het verzoek om aandacht te hebben voor de kwetsbare financiële positie van gemeenten.

Het college heeft ook zelf in eerder stadium, namelijk bij de meicirculaire 2019 (RAAD-5505) gesteld dat het niet langer acceptabel is dat gemeenten worden geconfronteerd met nadelige gevolgen door onderuitputting van het Rijk. In 2019 heeft het Rijk met allerlei kunstgrepen onderbesteding proberen te voorkomen, maar daaruit blijkt dat de gehanteerde systematiek van trap-op-trap-af niet langer houdbaar is.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft tijdens de begrotingsbehandeling toegezegd om samen met de VNG te onderzoeken welke aanpassingen aan de trap-op-trap-af systematiek kunnen worden gedaan om de schommelingen in het gemeentefonds te voorkomen of te dempen. In een brief van 18 december jl. informeert de minister de Tweede Kamer over het kabinetsstandpunt. Het kabinet herkent de onrust die de huidige systematiek veroorzaakt, maar houdt wel vast aan de huidige systematiek. Het kabinet gaat samen met de VNG de huidige systematiek evalueren, zodat een nieuw kabinet een eigen keuze kan maken in de te hanteren systematiek. Het kabinet gaat zich wel inspannen om gedurende deze kabinetsperiode negatieve volumebijstellingen (lees: onderbesteding) in de tweede helft van het lopende jaar te dempen.

Uit de brief van de minister blijkt niet dat het kabinet de urgentie van gemeenten onderkent. Het kabinet hanteert (ook) in dit dossier de methode van evalueren en overlaten aan een nieuw kabinet.

In de brief naar de leden van de vaste commissies voor BZK en Financiën zal voornamelijk worden ingegaan op de brief van de minister.

Beoogd effect

Blijvend herstel van de financiële positie.

Argumenten voor

1.1 De raad heeft op 17 december de motie aangenomen.

In de motie wordt het college verzocht om het Rijk te verzoeken om:

- Het gemeentefonds in overeenstemming te brengen met de maatschappelijke opgaven.
- Te zorgen voor minder grote en frequente schommelingen in het gemeentefonds.
- Het gemeentefonds in overeenstemming te brengen met de gemeentelijke uitgaven in het sociaal domein.

3.1 Met de brief aan het Rijk wordt invulling gegeven aan de motie.

5.1 Het college heeft een actieve informatieplicht richting de raad.

Met de raadsbrief kan de raad kennisnemen van de reactie van het college op de motie.

6.1 Met het versturen van de brief aan het Rijk is de motie uitgevoerd.

Kanttekeningen

2.1 De gemeente Almelo is slechts één van de 355 Nederlandse gemeenten.

De gemeente maakt bij lobbyactiviteiten vaak gebruik van landelijke- en regionale platforms, zoals de VNG, VNG Overijssel en G40 Stedennetwerk om het Almeloze standpunt in te brengen. De nu voorliggende brief vormt hierop een uitzondering. Enerzijds omdat de motie dit verzoekt en anderzijds omdat het ook belangrijk is om het Almeloze standpunt in 'Den Haag' te laten horen.

Alternatieven

Een brief te sturen naar de VNG en/of VNG Overijssel met daarin het verzoek om de Almeloze standpunten in te brengen.

Kosten, opbrengsten en dekking

Niet van toepassing

Uitvoering

Na besluit van het college wordt de brief verstuurd naar de vaste commissies voor BZK en Financiën.

Bijlagen

Raadsbrief ter informatie (RAAD-5922)

Uitgaande brief aan de minister van BZK (UIT-91458)

Kamerbrief over trap-op-trap-af systematiek gemeentefonds (INT-70896)

Motie trap-op-trap-af (RAAD-5871)

Procesinformatie

Intern overleg

Het collegevoorstel en uitgaande brief zijn besproken met bestuursadvies.

Afstemming met portefeuillehouder

Het collegevoorstel en uitgaande brief zijn besproken in het TO van wethouder Langius op 3 februari.

De wethouder is akkoord. De uitgaande brief is ook besproken in het stafoverleg van de burgemeester op 24 februari. De burgemeester is akkoord met de inhoud van de brief.

Directie-advies

Niet van toepassing

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Reguliere persconferentie